

§ 116

Yttrande över kommunrevisionens granskning av samverkan och prioriteringar mellan stad och land

KSN-2022-00003

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen enligt ärendets bilaga 1.

Sammanfattning

Kommunrevisionen har överlämnat en granskning av samverkan inom landsbygdsutvecklingen, prioriteringar av resurser inom stadsbyggnadsområdet samt planer mellan stad och landsbygd till kommunstyrelsen för yttrande. Kommunstyrelsen har medgetts förlängd tid att yttra sig till den 11 maj 2022.

Revisionen bedömer att det föreligger en tydlig dokumenterad styrning som ger förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan, men att granskningen visar att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en ändamålsenlig samverkan för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 28 mars 2022
- Bilaga 1, yttrande från kommunstyrelsen
- Bilaga 2, granskningsrapporten från kommunrevisionen via länk [till Uppsala kommuns webbsida](#)

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag med redaktionella ändringar mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-03-28

Diarienummer:
KSN-2022-00003

Handläggare:
Göran Carlén, Lovisa Neikter

Yttrande över kommunrevisionens granskning av samverkan och prioriteringar mellan stad och land

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Kommunrevisionen har överlämnat en granskning av samverkan inom landsbygdsutvecklingen, prioriteringar av resurser inom stadsbyggnadsområdet samt planer mellan stad och landsbygd till kommunstyrelsen för yttrande. Kommunstyrelsen har medgetts förlängd tid att yttra sig till den 11 maj 2022.

Revisionen bedömer att det föreligger en tydlig dokumenterad styrning som ger förutsättningar för en ändamålsenlig samverkan, men att granskningen visar att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en ändamålsenlig samverkan för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås.

Granskningen kan läsas i sin helhet via följande länk [till Uppsala kommuns webbsida](#).

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen. Att avge yttrandet har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Föredragning

Landsbygdsprogrammet är ett övergripande styrdokument som sätter ramarna för kommunens långsiktiga utvecklingsarbete med landsbygderna. Programmet lägger

grunden till att skapa en samsyn och målbild för vad det innebär att vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner och visar hur kommunen ska nå målet.

Samverkan är ett väsentligt område i landsbygdsprogrammet eftersom Uppsala kommun inte är ensam ansvarig för utvecklingen i landsbygderna. Programmet ska utgöra en grund för att öka samverkan mellan olika parter. För en god landsbygdsutveckling är en väl fungerande och aktiv dialog med de som bor, verkar och lever på landsbygderna också en förutsättning. Om det finns brister i samverkan, finns det risk för att programmet inte får genomslag.

Syftet med granskningen har varit att undersöka om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig samverkan för att målet om att Uppsala ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner ska kunna uppnås. I granskningen ingår även en analys av resursprioriteringen inom samhällsbyggnadsområdet. Granskningen har genomförts utifrån frågeställningar som om det sker arbete för att stimulera till samverkan och lokalt engagemang och hur prioritering av resurser mellan stad och landsbygd sker i planprocesser.

Kommunrevisionen identifierar utifrån granskningen ett antal utvecklingsområden som bland annat rör uppföljning och strukturer och resurser för samverkan. Kommunstyrelsen rekommenderas bland annat tillse att en reviderad handlingsplan för landsbygdsprogrammet ska innehålla uppföljningsbara nyckeltal och att säkerställa att det skapas en tydligare struktur och förutsättningar för en mer kontinuerlig samverkan med lokala utvecklingsgrupper.

I förslaget till yttrande från kommunstyrelsen i ärendets **bilaga 1** fokuseras på revisionens åtta rekommendationer. Kommunstyrelsen föreslås huvudsakligen instämna i dessa och markera att arbetet går eller redan gått vidare i de riktningar som anges. Några förtydliganden görs kring sakförhållanden som framförs i granskningsrapporten.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 28 mars 2022
- Bilaga 1, yttrande från kommunstyrelsen
- Bilaga 2, granskningsrapporten från kommunrevisionen via länk [till Uppsala kommuns webbsida](#)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Kommunstyrelsen
Yttrande

Datum:
2022-03-28

Diarienummer:
KSN-2022-00003

Handläggare:
Göran Carlén, Lovisa Neikter

Kommunrevisionen Uppsala kommun
kommunrevisionen@ uppsala.se
lena.salomon@pwc.com
Ert dnr: KRN-2021-00026

Yttrande över kommunrevisionens granskning av samverkan och prioriteringar mellan stad och land

Kommunstyrelsen yttrar sig nedan över de rekommendationer som kommunrevisionen riktat till styrelsen utifrån granskningen.

Rekommendation 1 och 3.

Eftersträva att den kommande handlingsplanen innehåller måtvärden som kan följas upp, till exempel genom nyckeltal. Säkerställ att metoderna för att kunna mäta, följa upp, och analysera i vilken grad olika åtgärder bidrar till måluppfyllelse utvecklas. Utveckla även redovisningen så att det ges en tydligare bild av hur arbetet med strategin lokalt engagemang utvecklas som en del i redovisningen av hur utvecklingen mot att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner fortskrider som helhet.

Arbetet med landsbygdsprogrammet och genomförande av tillhörande handlingsplan är centralt i arbetet för att bli Sveriges bästa landsbygdskommun. Arbeta med att revidera handlingsplanen pågår där måtvärden och nyckeltal kommer att inkluderas för samtliga målområden i landsbygdsprogrammet. ”Lokalt engagemang” är ett av dessa. Kommunstyrelsen bedömer att det finns en beslutad handlingsplan innan hösten. Kommunstyrelsen arbetar även med revidering av översiktsplanen där det finns ett fokus på att utveckla hela kommunen, både stad och land, och synliggöra kommande utveckling med fler indikatorer.

Rekommendation 2.

Säkerställ att landsbygdsprogrammet med tillhörande handlingsplan implementeras i hela kommunkoncernen.

Arbetet med att säkerställa att landsbygdsprogrammet implementeras i hela kommunkoncernen sker genom handlingsplanens åtgärder. I samband med framtagande och genomförande av handlingsplan sker dialog och avstämningar med bolagen och förvaltningarna som en del av implementeringen. Det finns dock behov av

ett mer aktivt arbete med verksamhetsplanerna i samtliga förvaltningar och bolag samt bättre programuppföljning från nämnderna och styrelser. Kommunstyrelsen avser att omhänderta detta i samband med revidering av handlingsplanen. Se även rekommendation 7 nedan.

Rekommendation 4 och 5.

Säkerställ att det skapas en tydligare struktur och förutsättningar för en mer kontinuerlig samverkan med lokala utvecklingsgrupper, föreningsliv och medborgardialog, än den som sker i projektform, exempelvis servicepunkter och medborgarbudget. Beakta hur landsbygdsberedningen eventuellt skulle kunna utvecklas genom representation från landsbygdsens föreningar och näringsliv. Detta med hänsyn taget till pågående utredning av stads- och bygderåd.

Att arbeta med kontinuerlig samverkan med lokala utvecklingsgrupper har varit utmanande i samband med pandemin. Trots det har kommunen kunnat genomföra medborgardialoger tack vare digitala hjälpmedel. Exempelvis så har medborgarbudgeten kunnat genomföras med hjälp av digitala kommunikationsplattformar och GIS-verktyg (GIS står för geografiska informationssystem). Det finns dock behov av utökad dialog med lokala aktörer på landsbygderna, något som även lyfts i landsbygdsberedningen. Utredningen om att införa stadsdels- och bygderåd pågår. Tills vidare ska arbetena med landsbygdsberedningen och medborgarbudget fortgå enligt respektive beslut. För landsbygdsberedningen innebär det att en utvärdering ska genomföras senast september 2022. Pilotprojektet med medborgarbudget sträcker sig över 2023 och ska därefter avslutas med en utvärdering.

Rekommendation 6.

Överväg att utöka den tjänst som arbetar med landsbygdsutvecklingen och stärk samordningen mellan arbetet med landsbygdsprogrammet och arbetet med lokala överenskommelser.

Kommunen har rekryterat ytterligare en landsbygdsstrateg för att kunna bedriva det omfattande arbete som efterfrågas. Utöver stärkt bemanning i fråga om resurser arbetar kommunen med att involvera kommunens förvaltningar och bolag i landsbygdsprogrammet. Det finns även ett behov av att få fler föreningar på landsbygderna att ingå i den övergripande lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och kommunen (LÖK).

Rekommendation 7.

Säkerställ att det tas fram en kommunikationsstrategi kopplat till arbetet med landsbygdsprogrammet, som grund till att skapa bättre förutsättningar för att landsbygdsprogrammets mål och aktiviteter tydligare ska förankras inom kommunkoncernen, som stöd i samverkan med externa parter samt att arbetet med landsbygdsutveckling som helhet ska få en större genomslagskraft. I en kommunikationsstrategi bör även information om Upplandsbygd lokalt ledd utveckling inkluderas.

Kommunikationen utåt har fokuserats framför allt till enskilda aktiviteter i tillhörande handlingsplan, exempelvis medborgarbudget och servicepunkter. I projektet Uppsökarna har dialog förts med aktörer inom LÖK samt med landsbygdsberedningen. Syftet har varit att engagera föreningslivet att vara en del av LÖK. Idag ser vi att det är få föreningar från landsbygderna som deltar i LÖK.

Kommunen deltar även i Upplandsbygds kommungrupp och informerar där löpande om vad som pågår. Arbetet pågår nu med att teckna ett nytt samarbetsavtal med Upplandsbygd vid ny programperiod för Leader mellan 2023–2027. För att ytterligare förbättra kommunikationen utåt har webbsidan för landsbygdsutveckling vid Uppsala kommun ([Så arbetar vi med landsbygderna](#)) utvecklats under 2021.

Arbetet med landsbygdsutveckling följs upp två gånger per år i enlighet med uppföljningsplanen för kommunstyrelsens verksamhetsplan. Landsbygdsprogrammets aktualitet bedöms årligen. Vid dessa tillfällen kommuniceras det internt om arbetsläget avseende aktiviteter kopplade till landsbygdsprogrammet. Landsbygdsberedningen arbetar pådrivande för att alla nämnder och styrelser, förvaltningar och bolag ska jobba aktivt med landsbygdsprogrammet och landsbygdsperspektivet.

Kommunstyrelsen delar revisionens uppfattning att landsbygdsarbetet behöver kommuniceras ännu starkare internt för att få bättre genomslag. Det är också viktigt att visa externt hur kommunen arbetar med utvecklingen av hela kommunen. Aktiviteterna har redan utökats genom att fler resurser satts in för kommunikationsarbetet. En ny kommunikationsplan bör tas fram efter revideringen av landsbygdsprogrammets handlingsplan, som pågår nu.

Rekommendation 8.

Fortsätt arbetet med att samla in och analysera data. Insamling och analys av data kan leda till bättre beslutsfattande kring investeringar/ exploatering, teknisk infrastruktur och projekt efter olika kategorier exempelvis; geografisk indelning, måluppfyllelse, typ av investering, lönsamhet med mera.

I rapporten konstateras att det i nuvarande redovisningssystem är svårt att över huvud taget få grepp om fördelningen av investeringar och kommunala insatser mellan stadsområdet och landsbygderna. I rapporten framgår att data som presenteras är delvis osäkra och man konstaterar att det är svårt att hitta rimliga jämförelsemått. Exempelvis skiljer sig ansvarsfördelningen för vägar och allmän plats markant åt mellan stad och landsbygder. Oavsett svårigheterna så delar kommunstyrelsen revisionens uppfattning om att det är viktigt att fortsätta arbetet med att få fram bättre data över den geografiska fördelningen av insatser, med fokus på det som kan ge rimliga jämförelser som underlag för prioriteringar.

Kommunstyrelsen vill slutligen reda ut några missuppfattningar i granskningsrapporten.

Sidan 24, sista stycket och slutsatsen på sidan 31, stycke 2: här står att ingen aktiv prioritering mellan stad och land görs av resurser för planprocesser. Då geografiskt läge är en prioriteringsgrund vid initiering av planläggning stämmer inte detta.

Benämningen ”prognos” avseende bostadsbyggandet på sidorna 24–27 är missvisande. De årsvisa siffror som redogörs för är summeringar av bedömningar om färdigställandeår som gjorts av projektledarna för de skilda samhällsbyggnadsprojekten, utifrån intentionerna i varje enskilt projekt. Någon egentlig prognos finns inte för tidshorizonten fram till 2035.

Sidan 29, diagram 7–4, som redovisar hur många projekt en projektledare i genomsnitt har hand om är missvisande avseende landsbygden. Det är fler projektledare inblandade än vad som redovisas, eftersom materialet som revisionen haft att tillgå inte varit fullständigt avseende vissa planläggningar.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare